

Özel Eğitim Gündemi

Bu Sayıda

**Yüzleşmemiz Gereken
Gerçek: Deprem**

**Konuk Yazar: Afet ve Acil
Durumlarda Özel
Gereksinimli Bireyler**

**Eskişehir Büyükşehir
Belediyesi Bilim Deney
Merkezi ve Sabancı Uzay
Evi -Afet Farkındalığı
Eğitimi Hakkında Söyleşi**

Araştırma Önerisi

Etkinlikler

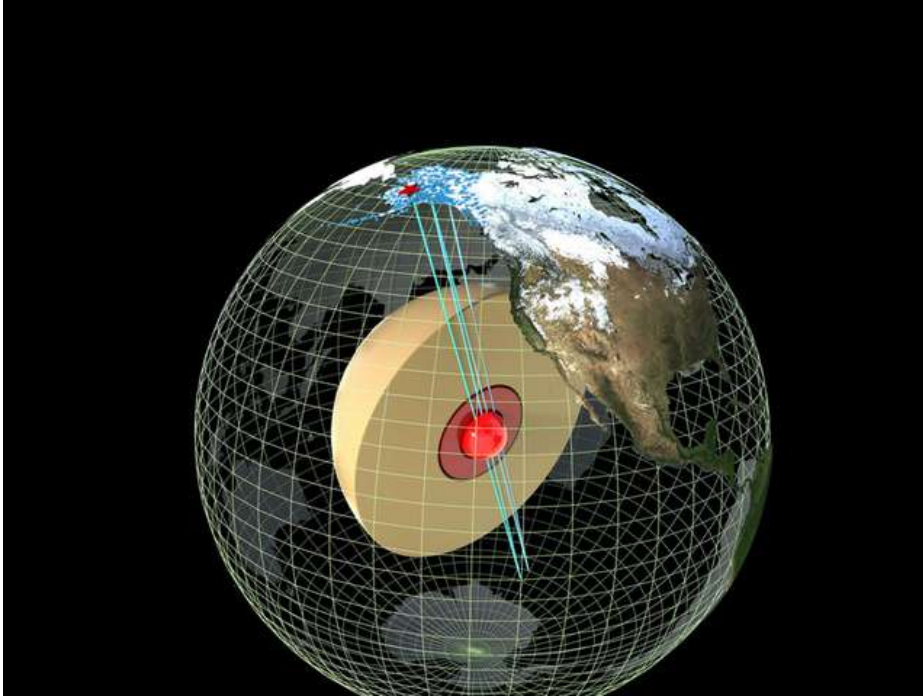
Yüzleşmemiz Gereken Gerçek: Deprem

Türkiye, dünyadaki depremlerin yaklaşık %20'sinin oluştuğu ve ülkemizde de ortalama beş yılda bir yıkıcı bir depreme neden olan Akdeniz-Alp-Himalaya kuşağı adı verilen en etkin deprem kuşaklarından birinin üzerinde bulunmaktadır (AFAD, 2020). Son 120 yıllık veriler incelendiğinde ülkemizde 5.0 ve üzerinde bir büyüklüğe sahip 1796 deprem yaşandığı görülmektedir. Ne yazık ki doğal afetler sonucu ortaya çıkan can kayıplarının yaklaşık %60'ı da depremler nedeniyle gerçekleşmektedir (AFAD, 2020).

devamı s.2

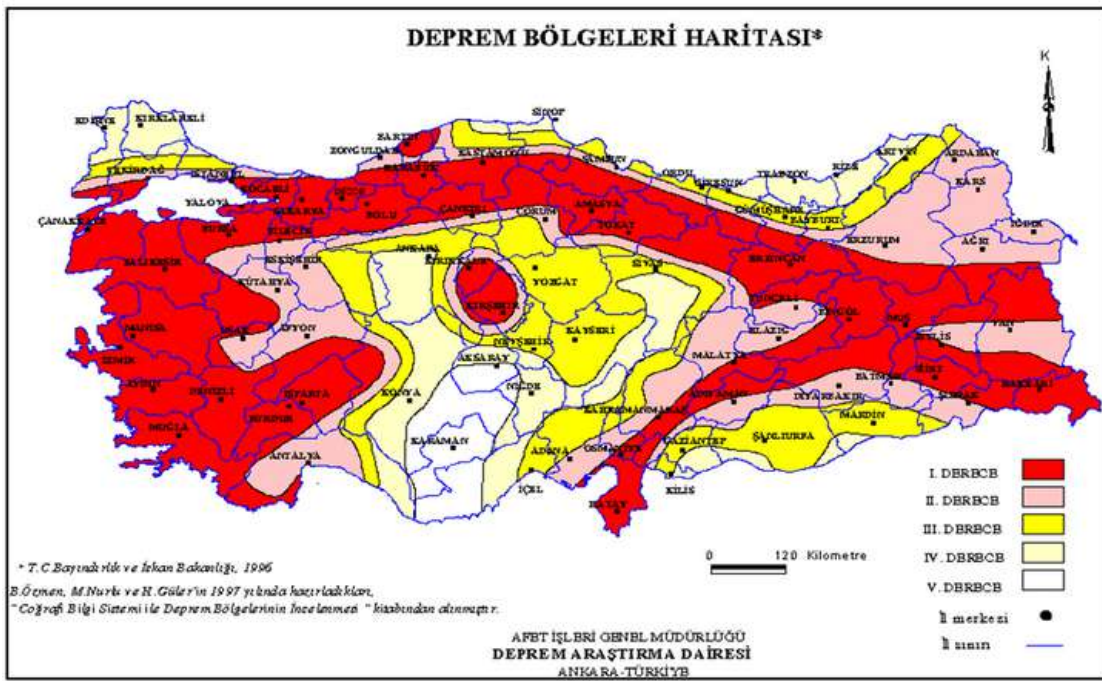
Genç (2007), Türkiye’de son 70 yılın verileri incelendiğinde ortalama olarak her yıl 1000 kişinin depremde hayatını kaybettiğini, 2100 kişinin yaralandığını ve 7000 yapının hasar gördüğünü vurgulamaktadır. Genç (2007) ayrıca Türkiye’nin büyük bölümünün deprem kuşağı üzerinde yer aldığını, nüfusun büyük bir kesiminin burada yerleşmiş olduğunu ve nüfusun %44’ünün birinci derece, %26’sının ikinci derece, %15’inin üçüncü derece, %13’ünün dördüncü derece ve %2’sinin beşinci derece deprem bölgesinde yaşadığını belirtmektedir.

Bu bilgiler ışığında Türkiye’de alınan tüm kararların ve yapılan tüm uygulamaların deprem gerçeği doğrultusunda olması gerektiği açıktır. Ancak ne yazık ki 6 Şubat 2023 tarihinde Doğu Anadolu Fay Hattı üzerinde yaşanan büyük depremler, ülkemizde deprem bilincinin henüz tam olarak yerleşmediğini acı bir şekilde ortaya koydu. 10 ilde yıkımlara ve ölümlere neden olan, bilançosu bugün itibarıyla henüz tam olarak anlaşılammış olan bu büyük afet, Türkiye’nin deprem ülkesi olma gerçeğiyle henüz yüzleşememiş olduğunu bir kez daha gösterdi. Peki, yaşanan büyük acılara karşın Türkiye neden hep aynı sonuçla karşı karşıya kalıyor?

Bu soruya yanıt verebilmek için bilim insanlarının ne söylediğine bakmak gerekiyor. Balamir (2000) toplumumuzun büyük bir kesiminde doğal afetler konusunda ‘kaderci’ bir bakış açısının kabul gördüğünü belirtirken; Genç (2007) depreme yönelik yanlış kararları ve bilinçsizliği farklı başlıklarda tartışmaktadır. Bu başlıklar:

- 1.Hızlı kentleşme ve buna bağlı sorunlar
- 2.Yanlış yerleşme stratejileri (yerleşim alanlarının seçiminden kaynaklanan sorunlar)
- 3.Kaçak yapılaşma ve sağlıksız kent parçaları
- 4.Yanlış planlama stratejileri
- 5.Yerel yönetimlerden kaynaklanan sorunlar
- 6.Afet yönetim sisteminden kaynaklanan yetersizlikler
- 7.Kentlilik ve güvenlik kültürünün gelişmemiş olması

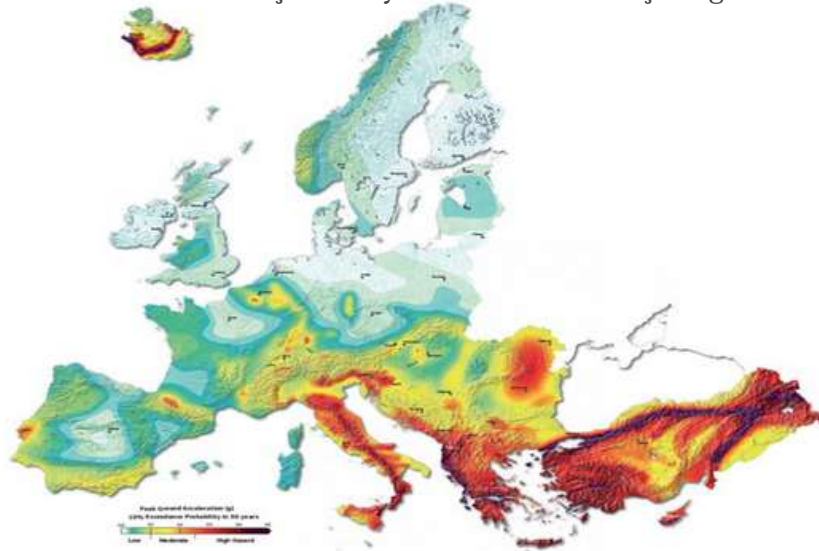

Görsel 1. Türkiye Deprem Bölgeleri Haritası

Kaynak: <https://www.afad.gov.tr/turkiye-deprem-tehlike-haritasi>

Genç (2007), afet kültürünün olmayışı ve bilinçsizliğin afetlere karşı toplumsal dayanıklılığı azalttığını vurgulamaktadır. Yapılması gerekenlerin neler olduğu farklı disiplinlerden bilim insanlarının ortaya konulsa da yaşananlar ülkemizi, gençlerimizi, çocuklarımızı korumak adına çok fazla yol kat edemediğimizi, yapılması gerekenleri yapmadığımızı gösteriyor. Türkiye'nin yaşadığı acıların kökenlerinin çok boyutlu olduğu, özellikle sosyal, kültürel ve ekonomik boyutların incelenmesi, anlaşılması ve verilere dayalı olarak doğru kararların alınması gerektiği ortadadır.

İncelenmesi gereken boyutlardan biri de elbette eğitim boyutudur. Türk eğitim sisteminin tüm paydaşlarının, başlarını elleri arasına alıp, ülkede ortaya çıkan bu felakete nasıl bir katkı yapmış olabileceklerini düşünme zamanıdır artık. Eğitimin ticarileştirilmesi ve kişisel çıkarların ön plana alınması nedeniyle nitelikli eğitimi feda etmedik mi? Bireyci ve çıkarıcı bir anlayışa rol model olarak ya da en azından ses çıkarmayarak ülkede bilinçsizliğin hâkim olmasına katkı sağlamadık mı?

Görsel 2. Avrupa Deprem Riski Haritası

Kaynak: <https://www.tiempo.com/noticias/ciencia/riesgo-espana-sufrir-terremoto-como-el-de-turquia-y-siria.html>

Biz eğitimciler tüm sorunları çözemeyiz elbette. Ama kendi payımıza düşenleri çıkar kaygısı gütmeyen, çocuklarımızın daha iyi bir gelecekte güven içinde yaşamaları için neler yapmamız gerektiğini düşünerek ve içtenlikle yaparsak, bu ülkede afetler sonucu yaşanan maddi-manevi yıkımların insan eliyle yaratılmış bir 'kader' olmasının engellenmesine katkı sağlayabiliriz. Bunun için, herkesin işini en iyi şekilde yapmaya çalışması temel bir anlayış olarak kabul edilirse anaokulundan-üniversiteye kadar tüm eğitim ortamlarında görev yapan eğitimcilerin önce kendilerinden başlayarak 'iş ahlakını', 'birlik olma bilincini' ve 'bilimin ışığında hareket etme anlayışını' yaygınlaştırmak amacıyla bir an önce çalışmaya başlamaları gerekmektedir.

Elbette daha somut olarak atılması gereken pek çok adım da bulunuyor. Eğitim ortamları, afet bilincinin kazandırılması, afete hazırlık ve afet sonrası yapılması gerekenlerle ilgili bilgilerin kazandırılması için en uygun ortamlardır (Çoban, 2017; Buluş-Kırıkkaya, Oğuz-Ünver & Çakın, 2011). Bu doğrultuda yapılması gerekenlerin eğitimciler tarafından konuyla ilgili diğer disiplinlerle işbirliği içinde planlanması ve uygulanması önemlidir. Bu temel anlayış çerçevesinde Özel Eğitim Gündemi'nin bu sayısının temasını 'deprem' olarak belirledik.

Bu ülkede artık tek bir canın dahi yıkılan bir binanın enkazı altında kalmaması için alınması gereken önlemlerin geciktirilmeden, savsaklanmadan, unutulmadan alınması taleplerimizle...

İyi okumalar...

Prof. Dr. Nevin GÜNER YILDIZ

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü

Yararlanılan Kaynaklar

AFAD (2020). Afet yönetimi kapsamında 2019 yılına bakış ve doğa kaynaklı olay istatistikleri. [https://www.afad.gov.tr/kurumlar/afad.gov.tr/e_Kutuphane/Kurumsal-](https://www.afad.gov.tr/kurumlar/afad.gov.tr/e_Kutuphane/Kurumsal-Raporlar/Afet_Istatistikleri_2020_web.pdf)

Raporlar/Afet_Istatistikleri_2020_web.pdf

Balamir, M. (2000). Kentsel Yerleşmeler ve Doğal Afetler. Emine Komut (Derleyen), Kaderciler Toplumun Yeniden Üretimi: Türkiye Afetler ve İmar Mevzuatının İrdelenmesi içinde (s.100-125). Ankara: UIA-Mimarlar Odası yayını.

Buluş-Kırıkkaya, E., Oğuz-Ünver, A., & Çakın, O. (2011). Teachers views on the topic of disaster education at the field on elementary science and technology curriculum. Necatibey Faculty of Education Electronic Journal of Science and Mathematics Education, 5(1), 24-42.

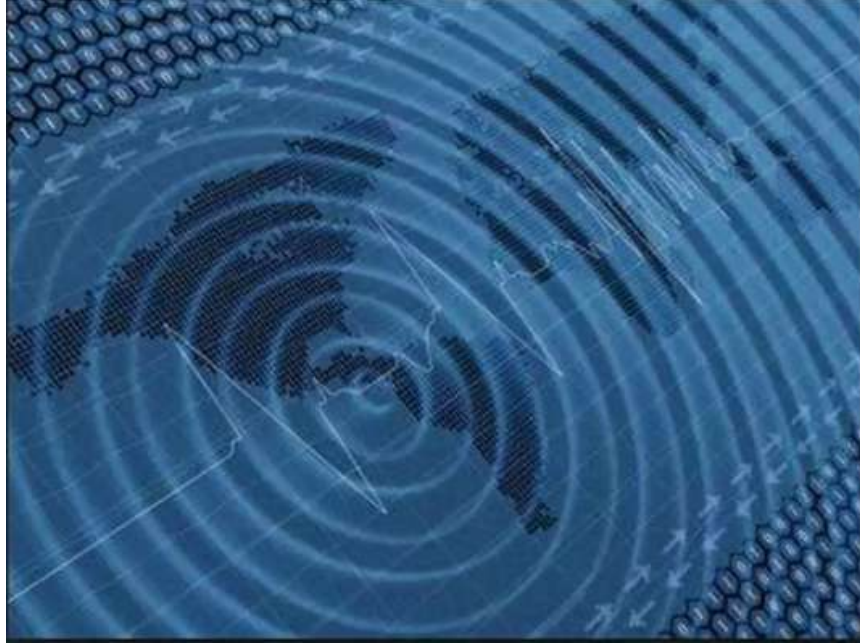
Çoban, M. (2017). Üç boyutlu oyunla yapılan deprem eğitiminin ilkökul öğrencilerinin akademik başarıları ile motivasyonlarına etkisi ve öğrencilerin görüşleri (Yayımlanmamış doktora tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

Genç, F. N. (2007). Türkiye'de doğal afetler ve doğal afetlerde risk yönetimi. Stratejik araştırmalar dergisi, 5(9), 201-226.

Afet ve Acil Durumlarda Özel Gereksinimli Bireyler

Afet ve acil durumlar, tüm toplumlarda sosyal ve ekonomik yapıyı, bununla birlikte bu yapının doğal bileşenleri olan sağlık, eğitim ve güvenlik hizmetlerinin sunumunu ileri düzeyde etkileyen hatta bazen geri dönülemez biçimde sarsan olağan üstü olaylardır. Kasırgalar ve depremler gibi doğal afetlerden, savaşlar ve endüstriyel kazalar gibi insan kaynaklı felaketlere kadar tüm afetler bireyleri, toplulukları ve bazen ulusları etkileyebilir. Afetlerin toplum üzerinde aşağıdakiler de dahil olmak üzere çok çeşitli etkileri olabilir:

- Fiziksel hasar:** Afetler altyapıya, binalara ve diğer fiziksel yapılara büyük zarar verebilir, bu da can ve mal kaybına neden olabilir.
- Ekonomik bozulma:** Afetler ekonomik aktiviteyi bozabilir, iş kaybına, üretkenliğin azalmasına ve ticaretin azalmasına neden olabilir.
- Psikolojik travma:** Afetler, travma sonrası stres bozukluğu (TSSB), anksiyete ve depresyon dahil olmak üzere pek çok psikolojik travmaya neden olabilir.
- Siyasi istikrarsızlık:** Afetler siyasi istikrarsızlığa neden olabilir, bu da sosyal huzursuzluğa, protestolara ve hatta rejim değişikliğine yol açabilir.
- Sosyal bozulma:** Afetler sosyal ağları ve topluluk uyumunu bozabilir, bu da sosyal izolasyona ve artan kırılganlığa yol açabilir.

Afetler ve devamında ortaya çıkan acil durumların sıkça gözden kaçırılan bir noktası daha bulunmaktadır. Bu konuyu açıklamadan önce belki de önemli bir sosyolojik açıklama yapmak yerinde olacaktır. Toplumsal yapılar tıpkı jeolojik yapılar gibi kendi içlerinde farklı ve çeşitli katmanlardan meydana gelirler. Bu katmanlar cinsiyet, gelir durumu, ırk, kullanılan dil, meslek ya da tipik ve atipik olma biçimde özetlenecek uzun bir dizgeden oluşmaktadır. Toplumların yönetim ya da gelenek biçimlerine göre bu katmanlar arasında farklı düzeylerde aralıklar bulunmaktadır. Örneğin, Hindistan gibi kast sisteminin sadece yönetsel değil geleneksel biçimde de ortaya konduğu ülkelerde toplumsal sınıflar arasındaki ayrımlar, bu sınıflar arasında geçiş yapılamayacak kadar geniş olabilirken, kısmen modern sayılabilecek ülkelerde bu geçiş aralıkları daha dar ya da şeffaf olabilmektedir. Dünyada meydana gelen afetlerin kaçınılmaz şekilde ortaya koyduğu bir gerçek şudur ki; toplumsal yapı sarsılmaya başladığında toplumu oluşturan katmanlar arasındaki farklılıklar gözle görülebilir şekilde ortaya çıkmıştır.

Dünyanın tüm uluslarına belki de bu katmanlar arasında kesintisiz olarak görülebilen en önemli boyut özel gereksinimli bireylerdir. Dünya üzerinde yaşanmış olan afet deneyimleri özel gereksinimli bireylerin afet ya da acil durumlarda toplumsal yapıyla aralarındaki farkın ciddi boyutlarda açıldığını göstermektedir. Bir diğer örnekle bu fark toplumların afet müdahale planları incelendiğinde yazılı olarak da görülebilir. Yapılan araştırmalar birçok ülkenin kendi ülkelerine özgü yaptıkları afet müdahale planlarında özel gereksinimli bireylere ilişkin herhangi bir düzenlemeye yer vermedikleri, hatta başta Afrika ülkeleri olmak üzere Orta ya da Uzak Asya dediğimiz bölgelerdeki birçok ülkenin bu konuyu hiç düşünmedikleri görülmektedir.

Burada şaşırtıcı olan şudur ki, Dünya Bankası'nın verileri, Dünya nüfusunu oluşturan bireylerin beş tanesinden bir tanesinde en az bir yetersizlik bulunduğunu, Dünya Sağlık Örgütü'nün verileri ise Dünya nüfusunun yaklaşık %15'inin özel gereksinimli bireylerden oluştuğunu belirtmektedir. İstatistiki veriler bu kadar yüksekken özel gereksinimli bireylerin afet acil durum müdahale ya da dirençlilik planlarına neden dahil edilmediği daha uzun ve kapsamlı bir tartışma konusudur. Bu yazımızda üzerinde duracağımız nokta, özel gereksinimli bireylerin afet ve acil durumlarda yaşadıkları sorunlar ve bu sorunlara ilişkin olarak eğitimcilerin yerine getirebileceği çözümlerin tartışılmasıdır.

Bilindiği gibi özel gereksinimli birey kavramı farklı disiplinler tarafından kullanılan ve her disiplinin kendi çalışma alanına göre tanımladığı bir kavramdır. Örnek vermek gerekirse sosyolojik olarak bakıldığında; özel gereksinimli birey tanımının içine bekar ebeveyn çocukları, terk edilmiş çocuklar, istismara uğramış çocuklar, ya da ihmal edilmiş çocuklar grubu girebilmekteyken; sağlık alanından bakıldığında şeker hastalığı olan bireyler, gebeliğin 30 haftasından sonraki kadınlar, kronik hastalığı olan bireyler özel gereksinimli birey olarak tanımlanabilmektedir. Özel gereksinimli bireylere afet ve acil durum yönetimi açısından bakıldığında ise özel gereksinimli birey; herhangi bir afet ya da acil durumun anlamını anlayamayan, afet ya da acil durumlar için hazırlık yapamayan, bir afet öncesi, sırası ve sonrasında kendisinden beklenen davranışları sergilemek için ek desteklere hizmet duyan birey olarak tanımlanabilmektedir.

Daha önce de ifade edildiği üzere özel gereksinimli bireyler toplumun önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Ancak görülen şudur ki her ne kadar bütünleştirme çalışmaları ya da kapsayıcı hizmet uygulamalarının sıklığı artırılmaya çalışılsa da özel gereksinimli bireyler pek çok toplumda halen farklı türde ayrımlara ya da dışlanmaya maruz kalabilmektedirler. Afet ve acil durum halindeyse bu dışlanma ve ayrışmalar daha ileri düzeylerde ortaya çıkmakta hatta özel gereksinimli bireyler bu durumlarda adeta yok sayılmaktadır. Örnek vermek gerekirse 2014 yılında ABD’de meydana gelen Katrina Kasırgası sırasında işitme yetersizliği olan 6 yaşındaki bir çocuk sağlık ekibi içerisinde işaret dili bilen herhangi bir kimsenin olmaması nedeniyle sığınağı terk etmiş ve kendisinden bir daha haber alınamamıştır. Bir diğer örnekte ise Haifan tayfunu sırasında zihinsel engelliler bakımevinde kalan bireyler genel ikaz ve uyarı işaretlerini anlamadıkları için buldukları bölgeleri terk edememişler ve buldukları bakımevinin içerisinde boğularak hayatını kaybetmişlerdir. Bu iki üzücü örnekte bize şunu göstermektedir ki; özel gereksinimli bireyler diğer tüm koşullarda oldukları gibi afet ve acil durum hallerine ilişkin olarak daha fazla destek, önlem ve hizmete gereksinim duymaktadır. Özel gereksinimli bireylerin afet ve acil durumlarda karşı karşıya kaldıkları zorluklar çok geniş bir alandan oluşmuş olabilir. Ancak bakıldığında özel gereksinimli bireylerin afet durumlarında yaşadıkları temel zorluklar şu şekilde sıralanabilmektedir;

- İletişim engelleri:** İşitme yetersizliği veya işitme güçlüğü çeken kişiler acil durum uyarılarını veya duyurularını duyamayabilir. Konuşma bozukluğu, zihinsel yetersizlik ya da otizm spektrum bozukluğu olan kişiler, ihtiyaçlarını ya da rahatsızlıklarını yanıt verenlere iletmede zorlanabilirler.
- Fiziksel engeller:** Tekerlekli sandalye veya diğer hareket yardımcılarını kullanan kişiler, bir binayı tahliye etmekte veya erişilemeyen acil durum barınaklarına erişmekte zorluk çekebilir.
- Tıbbi ihtiyaçlar:** Özel ekipman veya ilaç gerektiren kronik rahatsızlıkları veya engelleri olan kişiler, elektrik kesintileri veya tıbbi malzemelere sınırlı erişim gibi afet durumlarında ek zorluklarla karşılaşabilir.
- Sosyal izolasyon:** Özel gereksinimli bireylerin sosyal izolasyon yaşama olasılığı daha yüksek olabilir ve bir afet durumunda kendileri için daha az kaynağa sahip olabilirler.
- Ayrımcılık:** Özel gereksinimli bireyler, felaketler sırasında ve sonrasında ayrımcılığa veya önyargıya maruz kalabilir ve bu da kaynaklara ve desteğe erişimlerini sınırlayabilir.

Bu liste, doğal afetin ya da acil durumun ortaya çıkış biçimine göre çok fazla şekilde sıralanabilmektedir. Ancak esas olan özel gereksinimli eğlenen afet ve acil durum hazırlık ve müdahale planlarına dahil edilmesi ve eğitimcilerin bu konuları kendi eğitim planlarına dahil etmesidir. Dikkat edildiğinde eğitim planlarının sıklıkla akademik beceriler ya da bireyin temel yetersizlik alanları merkez alınarak oluşturulduğu; ancak, güvenlik becerilerine sınırlı şekilde yer verildiği görülmektedir. Güvenlik becerileri olarak ise yabancıların kaçırma girişimlerinden korunma, istismardan korunma, kaybolma ya da siber güvenlik gibi adamların öne çıktığı; ancak, afet ve acil durumlara ilişkin becerilere sınırlı şekilde yer verildiği görülmektedir. Özel gereksinimli bireylere yönelik afet ve acil durum yönetimi bireye sunulacak olan bireysel hizmetlerden ya da eğitsel düzenlemelerden oluşmalıdır. Bununla birlikte afet ve acil durum yöntemi çalışmalarında bireyin yaşamında olan, bireyle aktif sosyal iletişimi olan ya da özel gereksinimli bireylere hizmet sunan tüm personelin donanımlı hale getirilmesine mutlaka yer verilmelidir.

İzleyen kısımda özel gereksinimli bireylere yönelik kapsayıcı afet stratejilerinin temel unsurları sıralanmıştır. Okuyucuların bu unsurları göz önüne alarak, hizmet sundukları ya da etkileşimde buldukları grupların özelliklerine göre bireyselleştirilmiş müdahale planları hazırlamaları, özel gereksinimli bireylerin olası afet durumundaki dirençliliklerini artırmakta önemli faydalar sağlayacağı düşünülmektedir. Özel gereksinimli bireylere yönelik kapsayıcı afet müdahale stratejileri çok farklı bileşenlerden oluşmaktadır. Bu bileşenlerin bir kısmı yasal düzenlemeleri içerdiği gibi bir kısmı örneğin arama kurtarma gibi uzmanlık gerektiren alanlardan oluşabilmektedir. Burada en temel unsur dirençlilik dediğimiz kavramdır. Dirençlilik sanılanın aksine bina ya da yapıların olası bir afetin yıkıcı etkilerine karşı koyabilme kapasitesi değil, olası bir afet ya da acil durumdan sonra bireylerin afet öncesi sürdürdükleri yaşamlarına dönebilme hızını ifade etmektedir.

Özel Gereksinimli Bireyler İçin Temel ve Kapsayıcı Afet Müdahale Stratejileri

Özel gereksinimli bireyin kendisini, afet planlamasına dahil edin: Özel gereksinimli bireyler, afet müdahale stratejilerinin planlanması ve uygulanmasına dahil edilmelidir. Bu, ihtiyaçlarının dikkate alınmasını, hesaplanamayan ayrıntıların belirlenmesini ve acil durum hizmetlerinin herkes tarafından erişilebilir olmasını sağlamaya yardımcı olabilir.

Erişilebilir bilgiler sağlayın: Acil durum uyarıları ve bilgileri; işaret dili, Braille veya büyük baskı gibi erişilebilir biçimlerde sağlanmalıdır. Herkesin anlayabilmesi için çeşitli dillerde de bilgi sağlanmalıdır.

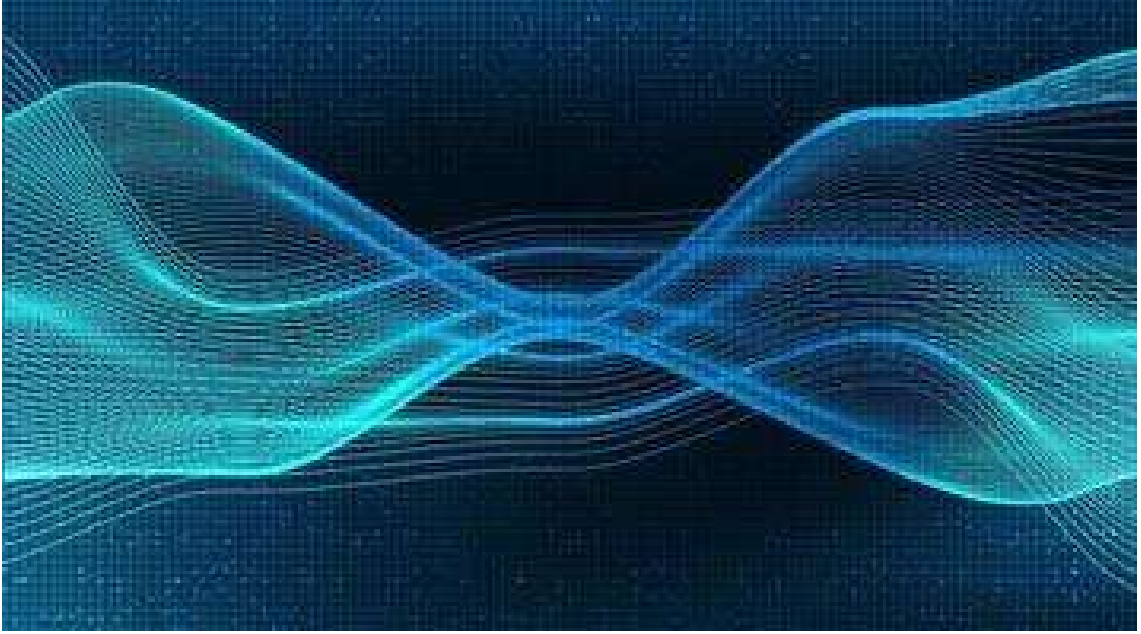

Acil durum barınaklarının ve ulaşımının erişilebilirliğini sağlayın: Acil durum barınakları ve ulaşımı, tekerlekli sandalye veya diğer mobilite yardımcılarını kullananlar da dahil olmak üzere özel gereksinimli bireyler için erişilebilir olmalıdır. Bununla birlikte acil durum barınakları farklı türden yetersizliklere sahip bireylerin rahatlamasına ya da öfke nöbeti sırasında kendilerine zarar vermelerini önlemeye yardımcı olmak üzere beyaz oda içermelidir. Acil durum müdahale ekipleri, tahliye sırasında özel gereksinimli bireylere nasıl yardımcı olacakları konusunda eğitilmelidir.

Tıbbi ihtiyaçlar için plan: Acil durum müdahale ekipleri, özel ekipman veya ilaca ihtiyaç duyanlar da dahil olmak üzere özel gereksinimli bireylerin tıbbi ihtiyaçlarını karşılamak için hazırlanmalıdır. Tıbbi ekipman için yedek güç kaynakları mevcut olmalıdır.

Sosyal izolasyonu ele alın: Acil durum müdahale ekipleri, özel gereksinimli bireyler arasındaki sosyal izolasyonu tanımlamak ve ele almak için eğitilmelidir. Bu, duygusal destek sağlamayı ve insanları topluluk kaynaklarıyla ilişkilendirmeyi içerebilir. Diğer yandan sivil toplum kuruluşları ve özel gereksinimli bireylere yönelik sosyal çalışmalar yapan diğer kuruluşlar, afet planlamalarının özellikle özel gereksinimli bireyler ve hizmet sunanlar arasındaki koordinasyonunun sağlanması için önemli bir rol üstlenmelidir.

Adres ayrımcılığı: Acil durum müdahale ekipleri, özel gereksinimli bireylere karşı ayrımcılık ve önyargıyı önlemek üzere eğitilmelidir. Bu, ayrımcılıkla mücadele yasalarının uygulanmasını, sunulan hizmetlerin eşit ve adil olarak dağıtılmasını ve afet durumlarında ortaya çıkabilecek stres unsurlarının en aza indirilebilmesi için, başta öğretmenler, kolluk kuvvetleri, sağlık personeli ve arama kurtarma ekibi olmak üzere, toplumun tüm kesimlerine eğitim verilmesini içerebilir.

BİTİRİRKEN...

Temple Grandin şöyle söyler: “Doğa acımasız olabilir, ancak biz olmak zorunda değiliz.” Afetlerin özel gereksinimli bireyler üzerinde orantısız bir etkisi olabilir, ancak doğru stratejiler uygulandığında, herkesin ihtiyaçlarını karşılayan kapsayıcı afet müdahale stratejileri oluşturmak mümkündür. Özel gereksinimli bireyleri afet planlamasına dahil etmek, erişilebilir bilgi sağlamak, acil durum barınaklarının ve ulaşımın erişilebilirliğini sağlamak, tıbbi ihtiyaçlar için planlama, sosyal izolasyonu ele almak ve ayrımcılığı ele almak, daha kapsayıcı ve adil bir afet müdahale sistemi oluşturmada önemli adımlardır. Diğer taraftan eğitim programlarına afet ve acil durumlarda sergilenecek davranışları dahil etme özel gereksinimli bireylerin toplumsal yaşama bağımsız olarak katılmalarına önemli ve anlamlı katkılar sağlayabilir. Bu noktada en önemli unsur bu konunun gündeme getirilmesidir. Unutmamak gerekir ki dünya yaratıldığından itibaren doğal afetler hep olmuştur. Yerleşik toplumlara geçildiği andan itibaren ise afetlerin beraberinde acil durumlar görülmeye başlanmıştır ve gelecekte de görülmeye devam edilecektir. İnsanlar bu durumlarda toplumsal olarak ayrılarak değil tam aksine toplumu oluşturan tüm unsurlar olarak bir araya gelip kriz durumlarını kontrol altına alabilirler. Bizlerse birlikte çalışarak, kriz zamanlarında herkesin güvende olmasını ve desteklenmesini sağlayabiliriz.

Dr. Öğr. Üyesi Erkan KURNAZ
Gelişimsel Araştırma Birimi Sorumlusu
Anadolu Üniversitesi Engelliler Araştırma Enstitüsü

Yararlanılan Kaynaklar

- Andersson, W. A., Kennedy, P. A., & Ressler, E. (2007). Handbook of disaster research (Vol. 643). H. Rodríguez, E. L. Quarantelli, & R. R. Dynes (Eds.). New York: Springer.
- Collins, L. R. (2000). Disaster management and preparedness. CRC Press.
- Giampapa, J. A., Steinfeld, A., Teves, E., Dias, M. B., & Rubinstein, Z. (2017). Accessible Transportation Technologies Research Initiative (ATTRI): State of the Practice Scan (No. CMU-RI-TR-17-15).
- International Christian Development Organisation, (2014) Disability inclusive disaster risk Management- Voices from the field & good practices. CBM Press, Kenya. www.cbm.org/Publication-on-Inclusive-Disaster-Risk-Management-389451.php
- Kelman, I., & Stough, L. (Eds.). (2015). Disability and disaster: Explorations and exchanges. Springer.
- Kourou, A., Ioakeimidou, A., Pelli, E., Panoutsopoulou, M., & Abramea, V. (2016). Disaster Preparedness for People with Disabilities through EPPO's Educational Awareness Initiative. World Academy of Science, Engineering and Technology, International Journal of Educational and Pedagogical Sciences, 3(7).
- Lansdown, G., Groce, N., Deluca, M., Cole, E., Berman-Bieler, R., Mitra, G., ... & Burlyaeva-Norman, A. (2013). Children and Young People with Disabilities: Fact Sheet.
- Lord, A., Sijapati, B., Jeevan, B., Chand, O. Ve Ghale, T. (2016). Disaster, Disability & Difference- A Study of the Challenges Faced by Persons with Disabilities in Post-Earthquake Nepal. National Federation of Disabled-Nepal
- Mannan, H., & MacLachlan, M. (2013). Disability and health: a research agenda. Social Inclusion, 1(1), 37.
- National Association of County and City Health Officials (NACCHO), National Profile of Local Health Departments, Washington, D.C., 2006.
- Özerdem, A., & Jacoby, T. (2006). Disaster management and civil society: Earthquake relief in Japan, Ringel, Jeanne S., Anita Chandra, Malcolm Williams, Karen A. Ricci, Alexandria Felton, David M. Adamson, Margaret Weden, and Meilinda Huang (2009). Enhancing Public Health Emergency Preparedness for Special Needs Populations: A Toolkit for State and Local Planning and Response. Santa Monica, CA: RAND Corporation. https://www.rand.org/pubs/technical_reports/TR681.html.
- Sena, L., & Woldemichael, K. (2006). Disaster prevention and preparedness. Ethiopia Public Health Training Initiative, Jimma. Turkey and India (Vol. 1). IB Tauris.
- Schneid, T. D. (2015). Creative safety solutions (Vol. 18). Crc Press.
- Sicile-Kira, C. (2014). Autism spectrum disorder: The complete guide to understanding autism. Tarcher Perigee.
- United Nations Office for Disaster Risk Reduction -UNISDR. (2013). Survey on Living with Disabilities and Disasters - Key Findings, Geneva: Switzerland.
- United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs-OCHA.(2012). Annual Rort 2012, Geneva: Switzerland.
- U.S. Department of Justice (2016). An ADA Guide for Local Governments: Making Community Emergency Preparedness and Response Programs Accessible to People with Disabilities, Washington, D.C.: U.S.
- U.S. Congress, Pandemic and All Hazards Preparedness Act, Washington, D.C., 2006.
- World Health Organization-WHO, (2011). World report on disability, WHO Press, Geneva, Switzerland
- Kourou, A., Ioakeimidou, A., Pelli, E., Panoutsopoulou, M., & Abramea, V. (2016). Disaster Preparedness for People with Disabilities through EPPO's Educational Awareness Initiative. World Academy of Science, Engineering and Technology, International Journal of Educational and Pedagogical Sciences, 3(7).

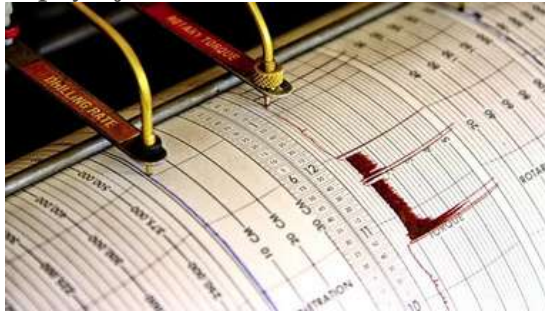
Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Bilim Deney Merkezi ve Sabancı Uzay Evi -Afet Farkındalığı Eğitimleri Hakkında Söyleşi

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Bilim Deney Merkezi ve Sabancı Uzay Evi bünyesinde yürüttüğünüz afet farkındalık eğitimleri hakkında bilgi verebilir misiniz?

2012 yılında açıldığımız ilk günden bugüne kadar Türkiye'nin dört bir yanından gelen yaklaşık 510 bin ziyaretçimize deprem farkındalık eğitimi verdik. 2020 yılının başında Covid-19 pandemisinin başlamasıyla beraber bu eğitimleri çevrim içi platforma taşıdık ve yaklaşık 3254 kişiye de çevrim içi deprem farkındalık eğitimleri verdik. Bu eğitimleri AKUT ile beraber yürütüyoruz. AKUT'tan aldığımız en güncel güvenilir bilgiyi, katılımcılarımızla paylaşıyoruz.

Yürütülen afet farkındalığı eğitimlerinde, çeşitli yetersizliklerden etkilenmiş bireyler için özelleştirilmiş herhangi bir uygulama gerçekleştirilmekte midir? Gerçekleştiriliyorsa nedir? Bu eğitimlerden bu güne kadar yararlanan yetersizlikten etkilenmiş birey sayısı ve özellikleri hakkında sağlayabileceğiniz bir bilgi varsa bizimle paylaşır mısınız?

Gelen ziyaretçilerimiz arasında çeşitli yetersizlikten etkilenmiş bireyler de var. Eğer bu birey sınıfıyla beraber gelmişse öğretmeninden, ailesiyle gelmişse de ebeveynlerden gerekli bilgileri aldıktan sonra anlatımın yoğunluğunu verilen örnekleri ve tatbikattaki deprem şiddetini ona göre değiştiriyoruz. Bu hizmetlerimizden yararlanan yetersizlikten etkilenmiş bireylerin sayısına ilişkin bir veri ise paylaşamamaktadır.

Deneyimlerinize dayalı olarak afet farkındalık eğitimlerinin daha sistemli ve yaygın olarak gerçekleştirilebilmesi için gereksinimleriniz ve önerileriniz nelerdir?

Maalesef merkezimizdeki eğitimlere katılmalarından önce bazı yaş gruplarına yanlış bilgilendirilmelerin yapılmış olduğunu görüyoruz. Bu yanlış bilgileri, bir oturumluk eğitim ile hemen düzeltmek mümkün değil. Deprem farkındalık eğitimi ciddi bir iş. Bu yüzden ailelerin çocuklarına ve öğretmenlerin de öğrencilerine bu konuda çeşitli bilgileri aktarmadan önce AFAD, AKUT gibi bu iş ile profesyonel olarak ilgilenen kurumların güncel web sayfalarından en doğru bilgilere ulaşmalarını öneriyoruz. Özellikle eski basımlı kitaplarda yanlış bilgiler var. Bu kitaplarda “kolon kiriş altlarına, masa altlarına saklanabilirsiniz” gibi yanlış bilgiler yer alıyor. Bu bölgeler -yazılanın aksine- en tehlikeli yerlerdir. Bilim merkezleri, AFAD turları gibi alanların aileler tarafından mutlaka çocuklarıyla ziyaret edilmesi gerekir. Emin olun ki en etkili öğrenme yöntemi çocukların görerek yaşayarak deneyimlemesi olacaktır.

Afet farkındalığını artırmak için gerçekleştirilen programlara çeşitli yetersizliklerden etkilenmiş bireylerin katılımlarını sağlayabilmek üzere nelere gerek duyulduğunu düşünüyorsunuz?

Okullarda uzman eğitimciler eşliğinde anlatımlar yapıp depremle ilgili somutlaştırma çalışmaları yapılabilir. Bu somutlaştırma etkinliklerinde yaş grubuna uygun görseller (video ya da resim) kullanılabilir. Öğrencilere teorik bilgiler verildikten sonra, son aşamada bilim merkezi gibi informal eğitim alanları tercih edilmelidir. Bu sayede, öğrendiği teorik bilgileri görerek, yaşayarak deneyimlemesi sağlanarak tam öğrenme gerçekleştirilebilir.

Bizim için, merkezinde gerçekleştirilen deprem bilinçlendirme eğitiminden bir kesit sunabilir misiniz?

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Bilim Deney Merkezi ve Sabancı Uzay Evi bünyesinde yürütülmekte olan deprem bilinçlendirme eğitimleri hakkında bilgilerin sunulduğu videoyu izlemek için aşağıdaki karekodu kullanabilirsiniz.

Videoyu izlemek için karekodu okutabilirsiniz.

Ekleme istediğiniz görüş ve önerileriniz varsa bizimle paylaşabilirsiniz.

Ülkemizin bir deprem ülkesi olduğunu artık aklımızın bir köşesinde bulundurmalıyız. Nasıl güneş açıyor nasıl yağmur yağıyorsa, deprem de bunlar kadar doğal bir doğa olayı. Güneşli havada şapkamızı alıyorsak, yağmurlu havada şemsiye kullanıyor ya da yağmurluğumuzu giyiyorsak, yani bu basit doğa olaylarında bile önlemimizi alıyorsak başka bir doğa olayı olan deprem için de önlemlerimizi almalıyız.

Deprem öncesinde acil durum çantasının hazırlanmasından deprem anında saklanacağımız alanlara, deprem sonrasında nasıl tahliye olmamız gerektiğinden aile üyelerimizle nerede toplanacağımıza kadar tüm süreci mutlaka ailenizle birlikte yemek masasında konuşmalıyız. Gerekirse aile içerisinde tatbikatlar yapmalıyız, ilerleyen zamanda apartmanca belki de şehirce.... “Bugün deprem olursa ne kadar hazırım?” sorusunu asla aklınızın bir köşesinden çıkarmamalıyız.

Katkılarınız için ESOĞÜ Özel Eğitim Bölümü ve Özel Eğitim Gündemi okuyucuları adına teşekkür ederiz.

Deprem ve Özel Gereksinimli Bireyler Temelinde Uluslararası Araştırmalar

Environmental Research and Public Health

MDPI

Article

Earthquake Response for Students with Different Severe Degrees of Disabilities: An Investigation of the Special Education Classes in Primary Schools in Taipei

Yung-Fang Chen ¹, Kuo-Chen Ma ^{2,*}, Mei-Hsiang Lee ³ and Mo-Hsiung Chuang ²

¹ School of Energy, Construction and Environment, Coventry University, Coventry CV1 5FB, UK; aa4106@coventry.ac.uk

² Department of Urban Planning and Disaster Management, Ming Chuan University, Taoyuan 333, Taiwan; bigbear@mail.mcu.edu.tw

³ Hulu Elementary School, Taipei 111, Taiwan; carol5705@gmail.com

* Correspondence: kcm@mail.mcu.edu.tw

Abstract: Taipei has been ranked as the most vulnerable city to a wider combination of risks. Although the Special Education Law addresses the consideration of disaster preparedness for students with disabilities enrolling in Special Education Schools, more attention needs to be given to the far larger number of students with disabilities enrolling in normal schools. These schools need to consider the care for students with different types and severe degrees of disabilities. The aim of the research is to investigate challenges of earthquake preparation and response for students with different severe degrees of disabilities who enrol in the special education classes in general primary schools. The objectives of the research include the following: (1) investigating the challenges and requirements for support of students with different severe degrees of disabilities; (2) examining the need and support for students with different degrees of disabilities during the earthquake response process; and (3) exploring the best practice in the curriculum building for students with different severity of disabilities. The purposive sampling was used to select four primary schools in Taipei as participant groups in the research. The research team used semi-structured interviews to interview eight participants: one special education class teacher and one administrator of each school were invited. Findings include the following: (1) ensuring the appropriate design of physical environment for earthquake response in schools, including rapid response, evacuation, and assembly points for students with different severe degrees of disabilities; (2) proposing suitable staff to student ratio to be planned for the response phase; (3) identifying the appropriate individualised curriculum and learning objectives to suit students with different severe degrees of disabilities.

Keywords: special education; disabilities; comprehensive school safety framework; earthquake response; DRR curricula; evacuation

Citation: Chen, Y.-F.; Ma, K.-C.; Lee, M.-H.; Chuang, M.-H. Earthquake Response for Students with Different Severe Degrees of Disabilities: An Investigation of the Special Education Classes in Primary Schools in Taipei. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2022, 19, 8750. <https://doi.org/10.3390/ijerph19148750>

Academic Editors: Paul B. Tchounwou and Rajib Shaw

Received: 27 May 2022

Accepted: 16 July 2022

Published: 18 July 2022

Publisher's Note: MDPI stays neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.

Copyright: © 2022 by the authors. Licensee MDPI, Basel, Switzerland. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

1. Introduction

Taipei has encountered very frequent earthquakes, on average 2200 per year, including more than 200 strong enough to be felt without instruments [1]. More significantly, Taipei has experienced nearly 100 major earthquakes since 1900, each toppling buildings, half resulting in loss of life; in particular, the Ji-ji earthquake of 1999 resulted in more than 2400 deaths, 11,300 injuries, 100,000 buildings collapsed, and 700 school buildings damaged [2]. School safety has drawn attention after this earthquake since children in Taipei have very long school days and it is highly possible that they will face any of the disaster risks while they are in school.

From 2003 to the present, four phases of implementation have been introduced by the Ministry of Education to ensure students' safety in schools. The first phase started

Chen, Chen Ma, Lee ve Chuang tarafından 2022 yılında gerçekleştirilen bu araştırma International Journal of Environmental Research and Oublic Health dergisinde yayınlanmıştır. Dünyamızda doğal afetler ve etkileri artarak devam etmektedir. Araştırmalar bu afetlerden en fazla etkilenen kesimin çocuklar olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca çalışmalar dünya çapında çocukların yaklaşık %10'u özel gereksinimli olduğunu ve bu grupta yer alan çocuklarında her yıl %3'ünden fazlasının afetlerden etkilendiği göstermektedir. Chen ve arkadaşları yaptıkları çalışmada ilköğretim okullarındaki özel eğitim sınıflarında bulunan farklı gereksinim gruplarında yer alan öğrencilerin depreme hazırlıklı olması için gerekli olan becerileri incelemek amaçlanmıştır. Bu amaçla araştırmacılar dört ilkokul belirlemişler ve her okuldan özel eğitim sınıf öğretmeni ve okul yöneticisi olmak üzere 8 katılımcı ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır.

Araştırmanın sonuçları; içinde müdahale süresinin, destek kaynakların, depreme dayanıklı tesislerin ve destek personel sayısının bulunduğu bir afet yönetim planının hazırlanması gerektiğini göstermektedir. Hazırlanan afet yönetim planı personel ve özel gereksinimli öğrenciler arasındaki oran dikkate alınarak hazırlanmalıdır. Afet yönetim planı ışığında hem okulların fiziksel olarak düzenlenmesinde hem de destek personelin sorumluluklarında, müdahale, tahliye ve toplanma aşamaları için yapılacak planlamalarda öğrencilerin kapasitesi ve yeteneği dikkate alınmalıdır. Özellikle araştırmada afet yönetim planındaki tüm bilgilere bireyselleştirilmiş eğitim planlarında yer verilmesi ve net öğrenme çıktılarının oluşturulması gerektiğinin altı çizilmektedir. Ayrıca yöneticiler ve ebeveynler gibi destekçilerden müdahale ve tahliye aşamalarında nasıl yardımcı olabileceklerine ilişkin planlamalar yapılması gerektiğini vurgulanmaktadır.

Contents lists available at ScienceDirect

International Journal of Disaster Risk Reduction

journal homepage: www.elsevier.com/locate/ijdrr

Leave no one behind: Experiences of persons with disability after the 2017 Pohang earthquake in South Korea

Eun-Seon Park, D.K. Yoon*, Yeon-Woo Choi

Yonsei University, Department of Urban Planning and Engineering, 50 Yonsei-ro, Seodaemun-gu, Seoul, 03722, Republic of Korea

ARTICLE INFO

Keywords:

Pohang earthquake
Persons with disabilities
Evacuation failure
Disability-inclusive disaster planning

ABSTRACT

On November 15, 2017, at 2.29 p.m., a 5.4 magnitude earthquake struck Pohang City in South Korea. The Pohang earthquake registered as the second strongest and the single most damaging earthquake in South Korea since 1905, disproportionately affecting vulnerable groups. The purposes of this study are to understand the impact of earthquakes on persons with disabilities and to propose policies that will enhance the resilience of vulnerable groups during and after disasters. A qualitative study was conducted using the methodologies of interpretive description and face-to-face semi-structured interviews. Participants addressed the absence of an evacuation system for persons with disabilities; the absence of disability-inclusive disaster information; and the absence of disability-inclusive disaster prevention drills and education. The gaps highlighted by the participants suggest opportunities for policymakers, as well as people with disabilities as they participate in the policymaking process, to improve disaster planning.

Güney Kore'nin Pohang şehrinde 2017 yılında yaşanan, 5.4 büyüklüğünde olan depremden birçok kişi etkilenmiştir. Ancak en fazla etkilenen özel gereksinimli bireyler olmuştur. Park, Yoon ve Choi'nin 2019 yılında yaptığı bu çalışmada amaç depremin özel gereksinimli bireyler üzerindeki etkisini anlamak ve afetler sırasında ve sonrasında özel gereksinimli bireyler için daha yararlı olabilecek politikalar önermektir. Bu amaçla dört özel gereksinimli birey, üç özel gereksinimli birey bakıcısı ve sosyal hizmetlerden sorumlu iki kamu görevlisi ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Pohang şehrinde meydana gelen deprem sırasında; özel gereksinimli bireyler deprem sırasında buldukları binalardan ayrılması konusunda büyük problem yaşamışlardır. Araştırmada apartmanın 12. katında yaşayan bedensel yetersizliği olan bir birey deprem sırasında hareket edemediğini, deprem sırasında dairesini tahliye edebilmek için yapacağı hiçbir şey olmadığını belirtmiştir. Deprem sırasında ve sonrasında birincil bakıcının gelmesi ile tehlikeli olmasına rağmen asansör kullanarak binayı tahliye edebildiğini söylemiştir. Bunun gibi örnekler farklı yetersizlik gruplarında olan bireylerde de yaşanmıştır.

Dolayısıyla "tahliye eylem planının" özel gereksinimi olan bireyler için uygulanabilir olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu durumdan dolayı hükümetler afetler için hazırlanan eylem planlarını özel gereksinimli bireyleri de kapsayacak şekilde hazırlamalıdır. Araştırmanın katılımcılarından olan görme ve işitme konusunda özel gereksinimli bireyler, deprem anında ve sonrasında kurulan iletişimi anlamadıklarını belirtmişlerdir. Deprem sonrasında normal gelişim gösteren bireyleri takip ederek hareket etmek zorunda kaldıklarını nereye neden gittiklerini bilmeden hareket ettiklerini belirtmişlerdir. Katılımcılar özellikle kamuya açık alanlarda yapılan yayınlarda işaret dili ve altyazının olması gerektiğini belirtmişlerdir. Araştırmanın katılımcıları binaların özel gereksinimli bireylerin tahliye edilmesi için acil durum asansörlerinin bina yönetmeliğine dahil edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

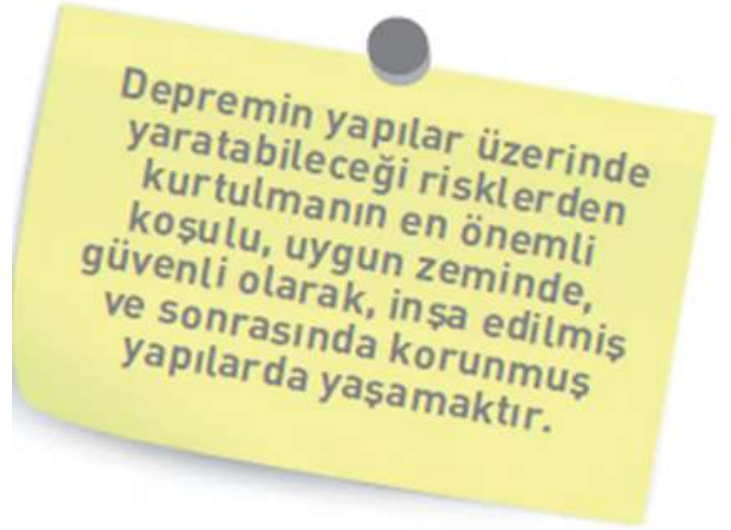
Katılımcılar deprem sonrasında sığınakların özel gereksinimli bireylere uygun olmadığını tekerlekli sandalyelerin hareket edeceği genişlikte olmadığını, eğimin olmadığını, engelsiz tuvaletlerin olmadığını ve çadırda olanlarında tekerlekli sandalye ile çadır içinde hareket edemeyecek kadar dar olduğunu belirtmişlerdir.

Bunun yanında bu sığınaklara gitmek için uygun araçların olmadığını, deprem sonrasında bedensel yetersizliği olan özel gereksinimli olan bireylerin uzun süre beklediğini belirtmişlerdir. Gerçekleşen depremden sonra özel gereksinimli bireyler için herhangi bir afet eğitiminin ve afet tatbikatının yapılmadığı da ortaya çıkmıştır. Şehrin yerel yönetiminin bakım evlerinde kalan yaşlı bireyler için deprem sonrasında yönelik planlama ve uygulama çalışmaları yapmasına rağmen özel gereksinimli bireyler için böyle bir planının olmadığı dikkat çekmiştir. Yapılan araştırmada bu eksikliklerin yanısıra ileride neler yapılması gerektiğini üzerinde durulmuştur. Araştırmanın katılımcıları, özel gereksinimli bireylerin afet anında tahliye sorununu çözüme konusunda sosyal çevredeki insanların iletişim halinde kalması gerektiğini belirtmişlerdir.

Bu noktada özellikle araştırmada; özel gereksinimli bireyleri olası bir afet durumunda tahliye edebilmek için sosyal hizmetlerden bir görevli ile iletişim kurmayı beklemek yerine, bölgede bulunan komşular ile iletişim halinde olunmasının hem zaman hem hız hem de ekonomik anlamda daha büyük avantajlar sağlayacağını altı çizilmiştir. Bu amaçla özel hizmetlere ihtiyaç duyan bireylerin listesinin yer aldığı bir bilgi sisteminin kurulması önerilmiştir. Bun yanı sıra, yerel yönetimler tarafından özel gereksinimli olan ve olmayan bireylerle birlikte uygulanabilecek afet eğitim programlarının geliştirilebileceği vurgulanmıştır. Son olarak, araştırmacılar toplumun farklılıklara olan bakış açısının değişmesi ile birlikte özel gereksinimli bireylerle daha iyi empati kurulabileceğini ve verilmesi gereken hizmetler konusunda engel kalmayacağını düşünmektedirler.

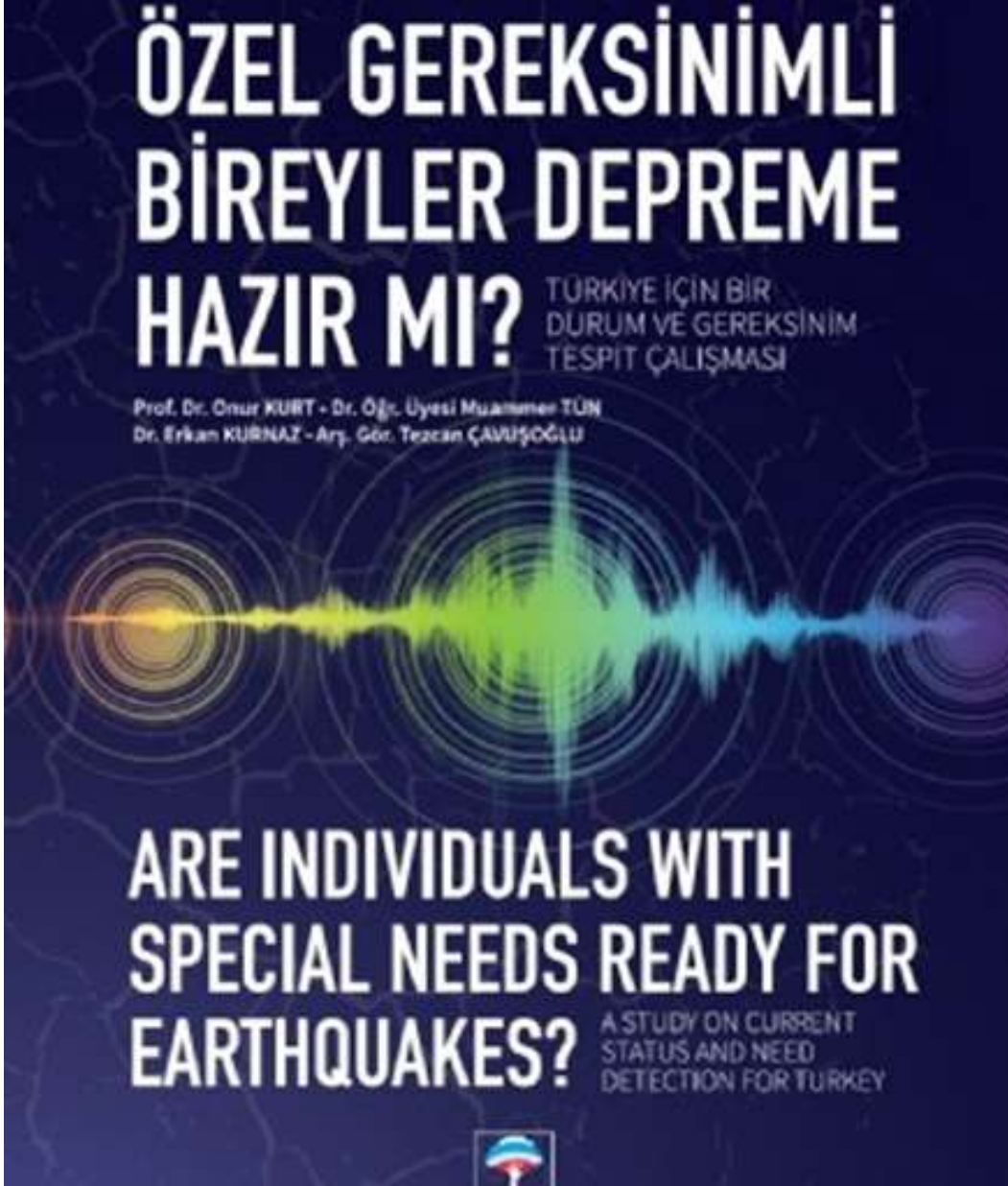

Deprem ve Özel Gereksinimli Bireyler Temelinde Türkiye’de Yapılan Çalışmalar ve Araştırmalar

“Engelliler için Depremde İlk 72 Saat” isimli bu çalışma 2009 yılında Dünya Bankası’nca 4784-TU no’lu İkraz Anlaşması çerçevesinde finansmanı sağlanan İstanbul Valiliği İl Özel İdaresi İstanbul Proje Koordinasyon Birimi tarafından yürütülen “İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi” (İSMEP)’nin “Toplumun Afete Hazırlığı Eğitim Materyalleri” kapsamında hayata geçirilmiştir. Toplam 50 sayfadan oluşan bu kaynakta Tehlike, Risk ve Afet kavramlarına ilişkin temel bilgiler sunulmuş olup ardından deprem öncesinde, sırasında ve sonrasında yapılması gerekenler ile ilgili önemli bilgilere yer verilmiştir.

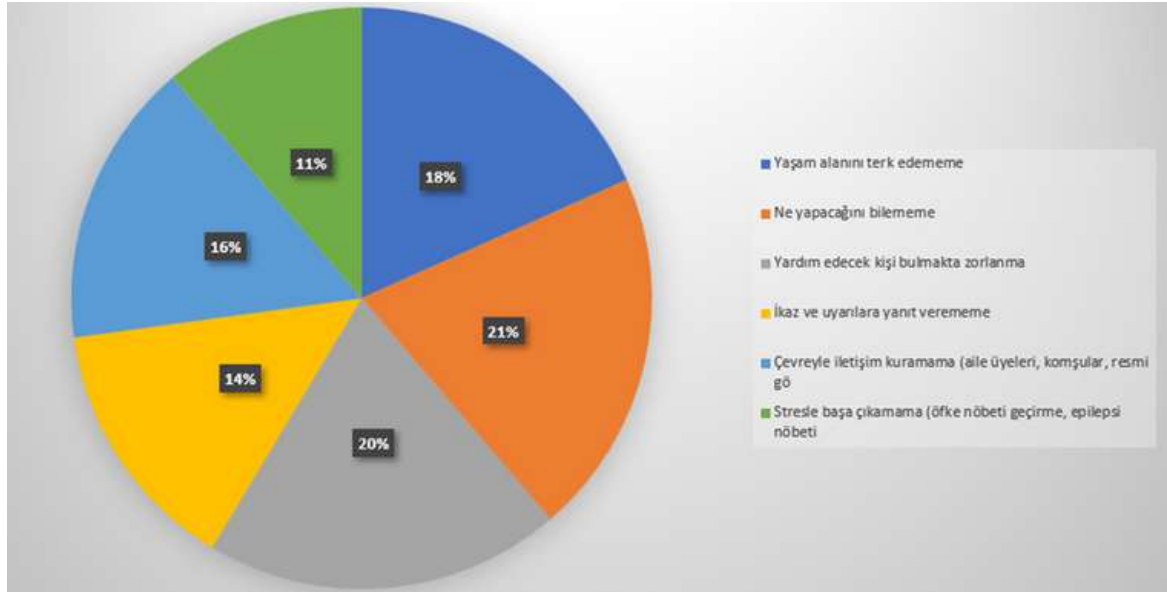
Özel gereksinimli bireylere, ailelerine ve bu bireyler ile çalışan tüm araştırmacılara, uzmanlara ve öğretmenlere deprem öncesinde, sırasında ve sonrasında neler yapılabileceği konusunda önemli bilgiler sunan bu kaynağın okunması ve hayata geçirilmesi yaşadığımız bu acı deneyimlerin tekrar yaşanmaması adına büyük önem taşımaktadır. Kaynağa https://merkezisgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_09/27122003_Engelliler_Ycin_Depremde_Ylk_72_Saat.pdf adresinden ulaşılabilmektedir.

Proje yürütücülüğünü Prof. Dr. Onur Kurt'un yaptığı, Dr. Öğretim Üyesi Muammer Tüm, Dr. Öğretim Üyesi Erkan Kurnaz ve Araştırma Görevlisi Tezcan Çavuşoğlu tarafından gerçekleştirilen "Özel Gereksinimli Bireyler Depreme Hazır Mı? Türkiye için Bir Durum ve Gereksinim Tespit Çalışması" bizlere Türkiye'de özel gereksinimli bireylerin depreme hazır olup olmadığına ilişkin önemli bilgiler sunmaktadır. Bu araştırma, nitel ve nicel araştırma süreçlerinin sırayla ve birbirlerini desteklemek amacıyla kullanıldığı bir karma desen araştırmasıdır. Nitel araştırma sürecinden elde edilen bulgular hem nicel araştırma sürecinde kullanılan anket geliştirme sürecinde hem de nicel araştırmadan elde edilen bulguların desteklenmesinde kullanılmıştır. İki ayrı süreçten elde edilen bulgular bir arada incelenmiş ve Türkiye'de özel gereksinimli bireylerin depreme hazırlık durumları, deprem sırası ve sonrasında ilişkin sorunları, gereksinimleri ve önerileri belirlenmiştir.

Bu araştırmadan bazı çarpıcı sonuçlara aşağıda yer verilmiştir. Grafik 1'de de görüldüğü üzere katılımcıların deprem sırasında çoğunlukla yaşam alanını terk edememe, ne yapacağını bilememe, yardım edecek kişi bulamama, çevreyle iletişim kuramama gibi önemli sorunlar yaşadığı görülmektedir. Bu noktada katılımcıların depreme hazırlık ile ilgili bilgi gereksinimleriyle tutarlı olarak yaşadıkları sorunların ve gereksinimlerin örtüştüğü söylenebilir. Yardımcı olacak kişilerin önceden belirlenmemesi, deprem sırasında nasıl davranacağını bilememe, kendini ve/veya bakım verdiği özel gereksinimli bireyi sakinleştirmede zorluk yaşama katılımcıların deprem sırasında hayati tehlikelerle yüz yüze kalmalarına neden olmaktadır.

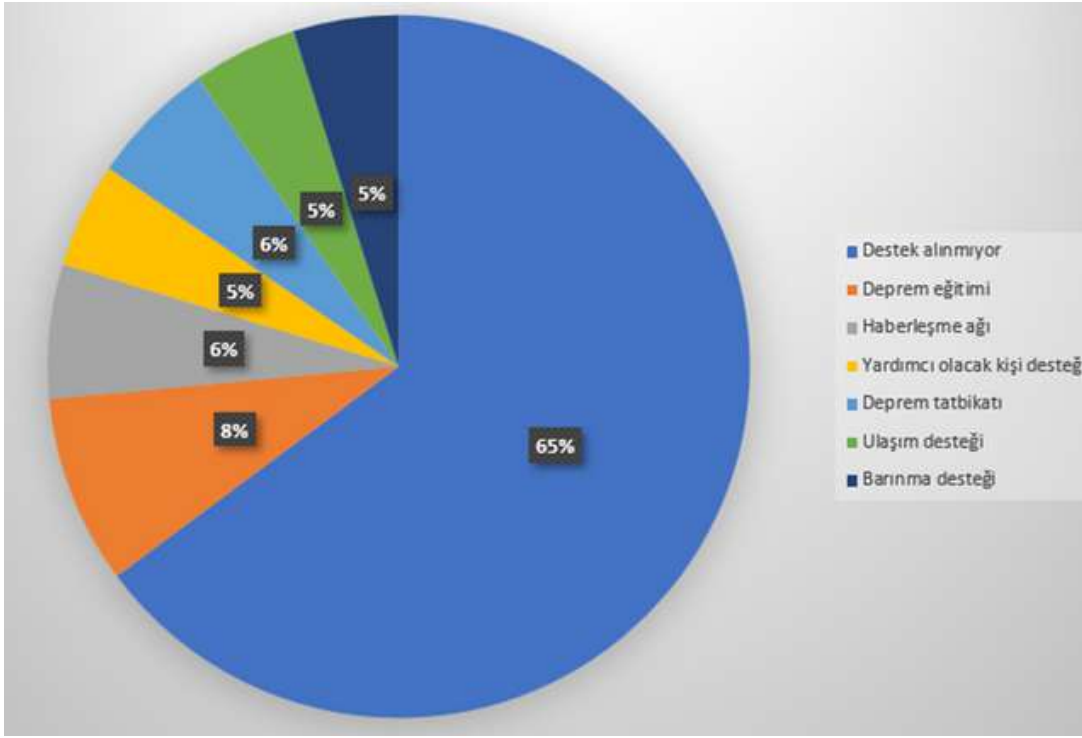
Grafik 1

Katılımcıların deprem anına ilişkin gereksinim ve sorunlarıyla tutarlı öneriler sunduğu görülmektedir. Özellikle deprem sırasında nasıl davranılacağına ilişkin bilgi sunulması sıklıkla vurgulanmaktadır. Yaşam alanında uygun şekilde nasıl saklanacağı, panikle ve korkuyla nasıl mücadele edileceği hakkında desteğin sunulması gerektiği vurgulanmaktadır. Özellikle bu durumun engel türlerine göre farklı sonuçlar doğurduğu (sinir krizi geçirme, kalp krizi geçirme, problem davranışlar sebebiyle özel gereksinimli bireyin sakinleştirilememesi gibi) göz önünde bulundurulduğunda deprem anına yönelik önerilerin oldukça hayati olduğu söylenebilir.

Grafik 2'de de görüldüğü üzere Özel gereksinimli bireyler için deprem sonrası öncelikli sorun yaşam alanını güvenli terk etmedir. Bir diğer önemli sorun ise yönlendirme eksikliği ve/veya panik ve korkuyla baş edemeden kaynaklı olan kaybolma/bulunamama sorunlarıdır. Bu sorunların çözümüne ilişkin katılımcıların özellikle Coğrafi Bilgi Sistemleri veya elektrik ve internet kesintilerinden etkilenmeyen haberleşme sistemlerine ihtiyaç duydukları görülmektedir. Bununla birlikte uygun tahliyenin ve yönlendirmenin sağlanması adına yardımcı olacak destek personelinin önemi vurgulanmaktadır. Katılımcılar çoğunlukla deprem sonrası şok ve panikle ne yapacaklarını bilemediklerini ve risk altındaki bölgelerde yardım beklediklerini bildirmektedir.

Grafik 2

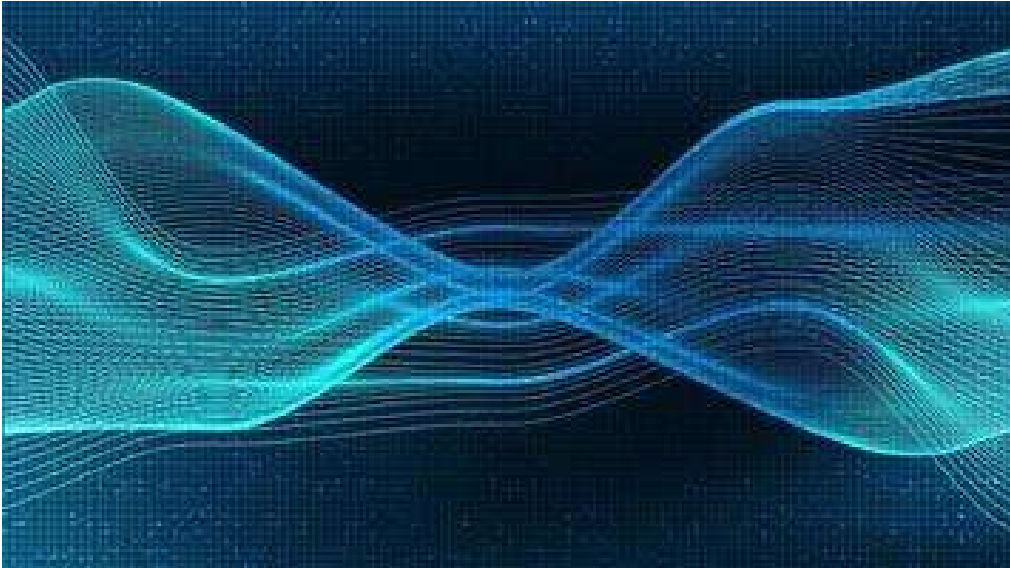

Deprem sonrası oldukça önemli bir diğer sorun ve gereksinim birleşimi ise uygun barınma ile ilgilidir. Özel gereksinimli birey ve aile üyelerinin gereksinimlerinin karşılanabileceği barınaklara duyulan gereksinim çok belirgin biçimde ifade edilmiştir. Uygun beslenme, barınma, temizlik, tıbbi ve psikolojik desteğin verildiği, haberleşmenin sağlanabildiği barınakların olmaması özel gereksinimli birey ve aile üyelerinin geçmiş deprem deneyimlerinde oldukça önemli sorunlar yaşamalarına sebep olmuştur. Özellikle düzenli olarak tıbbi malzeme (ilaç, işitme cihazı ya da tekerlekli sandalye, sonda gibi) kullanan katılımcıların uygun hazırlıkları olmaması sebebiyle deprem sonrasında büyük sorun yaşadıkları görülmektedir. Bu noktada özel gereksinimli bireylerin gereksinimlerine uygun biçimde tasarlanmış barınakların yapılması ve uygun malzemeye donatılması büyük önem taşımaktadır. Ayrıca bu barınaklara ulaşımın ve yönlendirmenin sağlanmasının oldukça önemli olduğu belirtilmektedir.

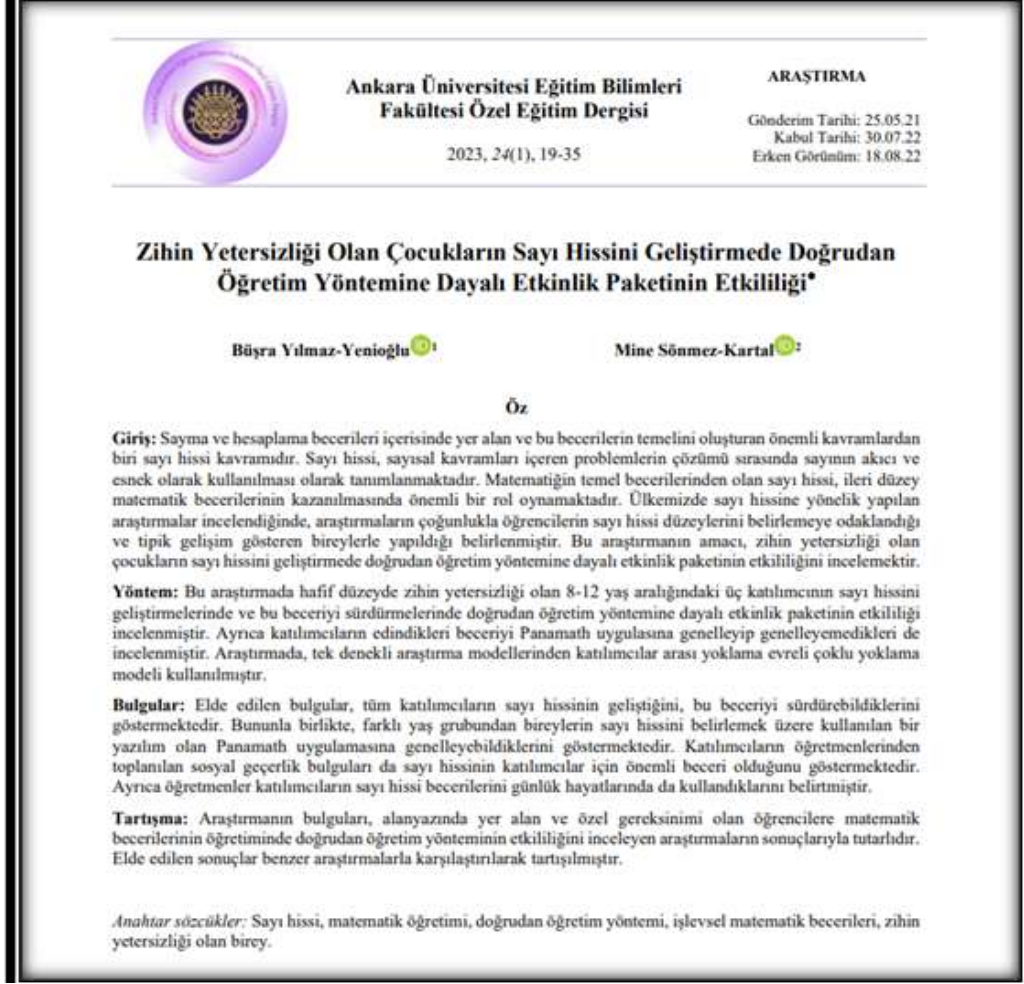
Çalışmada elde edilen bulgulardan öncelikli olarak deprem algısı dikkat çekmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu depremi korkuyla ilişkilendirmektedir. Kurtulmama ya da kurtarılamama, panikle ve korkuyla baş edememe veya bakım verilen özel gereksinimli bireyin olumsuz bir durum sonucunda mağdur olması korkunun nedenleri arasındadır. Bu bulgunun nedeni engel türlerine göre temelinde depreme hazırlığın olmaması yatmaktadır. Elde edilen bulgular katılımcılarının büyük bir bölümünün depreme hazırlık için bütçe ayırmadığını göstermektedir. Bunun yanı sıra sivil toplum kuruluşları ve devlet tarafından özel gereksinimli bireylerin depreme hazırlıklarının desteklenmesi amacıyla sunulan hizmetlerden yararlanmadıkları görülmektedir. Ayrıca katılımcıların büyük bir çoğunluğu bu hizmetlerin yetersiz olduğunu bildirmektedir.

Türkiye’de özel gereksinimli bireylerin depreme ilişkin durumları incelendiğinde depreme hazırlık, deprem sırası ve deprem sonrası olmak üzere üç temel süreçte sorun ve buna bağlı olarak ortaya çıkan gereksinimlerin olduğu görülmektedir. Özel gereksinimli bireylerin deprem durumundaki gereksinimleri çeşitli faktörlere bağlı olarak (engel türü, maddi durum, yalnız/aile ile yaşama gibi) çeşitlilik göstermektedir. Her ne şekilde ortaya çıkarsa çıksın özel gereksinimli bireylerin genel olarak yaşadığı sorunların temelinde bilgi eksikliği görülmektedir. Bilgi eksikliği aynı zamanda sivil ve resmi kuruluşlarını özel gereksinimli bireylere yönelik çalışmalarını da etkilemektedir. Durum özel gereksinimli bireyler açısından düşünüldüğünde; depremin tüm aşamaları (hazırlık, deprem anı ve sonrası) yapılması gerekenler hakkında sınırlı bilgi, engel türüne özgü gereksinimlerin farkında olmama, resmi ve sivil toplum kuruluşların çalışmalarından haberdar olmama gibi temel noktalarda sorunların yaşandığı görülmektedir.

Bilgi eksikliği durumu sivil toplum kuruluşları ve resmî kurumlar açısından ele alındığında ise; özel gereksinimli bireylerin fiziki özelliklerinin bilinmemesi (güncel adres bilgisi, yaşam alanının koşulları, maddi durum, aile özellikleri, engel türüne özgü gereksinimler), depremin tüm aşamalarında özel gereksinimli bireylerin sorun ve gereksinimlerinin bilinmemesi gibi bilgiye dayalı sorunların varlığı göze çarpmaktadır. Bunun doğal sonucu olarak özel gereksinimli bireylerin gereksinimlerine uygun depreme hazırlık, deprem sırası ve sonrası destek uygulamalarının sunumunda sınırlılıklar görülmektedir.

Bölümümüz Öğretim Üyelerinin Şubat Ayı İçerisinde Yayınlanan Araştırma Makaleleri

Dr. Öğretim Üyesi Mine Sönmez Kartal'ın danışmanlığında yürütülen "Zihin Yetersizliği Olan Çocukların Sayı Hissini Geliştirmede Doğrudan Öğretim Yöntemine Dayalı Etkinlik Paketinin Etkililiği" başlıklı yüksek lisans tez çalışması Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisinde yayımlanmıştır. Bu çalışmada hafif düzeyde zihin yetersizliği olan 8-12 yaş aralığındaki üç katılımcının sayı hissini geliştirmelerinde ve bu beceriyi sürdürmelerinde doğrudan öğretim yöntemine dayalı etkinlik paketinin etkililiği incelenmiştir. Ayrıca katılımcıların edindikleri beceriyi Panamath uygulamasına genelleyip genelleyemedikleri de incelenmiştir.

Araştırmada, tek denekli araştırma modellerinden katılımcılar arası yoklama evreli çoklu yoklama modeli kullanılmıştır. Elde edilen bulgular, tüm katılımcıların sayı hissini geliştirdiğini, bu beceriyi sürdürebildiklerini göstermektedir. Bununla birlikte, farklı yaş grubundan bireylerin sayı hissini belirlemek üzere kullanılan bir yazılım olan Panamath uygulamasına genelleyebildiklerini göstermektedir. Katılımcıların öğretmenlerinden toplanılan sosyal geçerlik bulguları da sayı hissini katılımcılar için önemli beceri olduğunu göstermektedir. Ayrıca öğretmenler katılımcıların sayı hissi becerilerini günlük hayatlarında da kullandıklarını belirtmiştir. Alanyazına sundukları bu değerli katkılardan dolayı araştırmacıları kutluyor ve çalışmalarında başarılar diliyoruz.

Using the concrete–representational–abstract sequence to teach math skills to a student with autism spectrum disorder in a general education classroom

Sultan Kaya¹ and Nevin Guner Yildiz²

¹Research Institute for Individuals with Disabilities, Anadolu University, Eskisehir, Turkey; ²Department of Special Education, Eskisehir Osmangazi University, Eskisehir, Turkey

Objective: This study aims to determine the effectiveness of the concrete-representational-abstract (CRA) sequence presented by the explicit instruction in teaching the skills of basic addition and subtraction, building tens-and-ones to a student with special needs in a general education classroom.

Method: A multiple probe across skills single case research design was used to evaluate the CRA sequence. The research was carried out with a seven-year-old female student diagnosed with autism spectrum disorder (ASD).

Results: It was determined that the participant gained the math skills taught with the CRA sequence, and these skills were displayed two, three, and four weeks after the intervention ended. In addition, it was observed that the student was able to generalize these skills to another environment and person. Social validity findings show that the mother has positive opinions about teaching math skills with CRA sequence.

Conclusion: In this study, it was determined that the CRA sequence could be used effectively in teaching math skills to a student with ASD studying in a general education classroom.

Keywords: concrete-representational-abstract; basic addition; basic subtraction; building tens-and-ones; inclusion; autism

Prof. Dr. Nevin Güner Yıldız danışmanlığında yürütülen “Bir Genel Eğitim Sınıfında Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bir Öğrenciye Matematik Becerilerini Öğretmek İçin Somut-Yarı Somut-Soyut Dizisinin Kullanılması” başlıklı yüksek lisans tezi SSCI bir dergi olan ve Q2 dergi sınıflandırmasında yer alan International Journal of Developmental Disabilities adlı dergide yayınlanmıştır. Bu çalışmada doğrudan öğretim yöntemi ile sunulan somut-yarı somut-soyut stratejisinin (Concrete-Representational-Abstract [CRA]) genel eğitim sınıfında özel gereksinimli bir öğrenciye temel toplama ve çıkarma becerilerinin öğretimindeki etkililiğini belirlemek amaçlanmıştır. Tek denekli araştırma modellerinden çoklu yoklama modelinin kullanıldığı bu çalışmada otizm spektrum bozukluğu olan yedi yaşındaki bir kız öğrenci ile çalışılmıştır.

Araştırma bulguları katılımcının CRA stratejisi ile öğretilen matematik becerilerini kazandığı ve bu becerileri uygulama bittikten iki, üç ve dört hafta sonrada sergilediğini göstermektedir. Ayrıca çalışmada öğrencinin bu becerilerini başka bir ortam ve kişiye genellebileceği gözlenmiştir. Sosyal geçerlik bulguları, matematik becerilerinin bu strateji ile öğretimi konusunda annenin olumlu görüşlere sahip olduğunu göstermektedir. Kapsayıcı eğitim ortamlarında öğrenim gören özel gereksinimli öğrencilere matematik becerilerinin öğretiminde kullanılacak etkili bir stratejiye ilişkin bu değerli çalışmayı alanyazına kazandırdıkları için araştırmacıları tebrik ediyoruz.

Birlesik Dünya
BD-CENTER
Yenilik Araştırma ve Yayıncılık Merkezi

International Journal of
Innovative Research in
Education

Volume 9, Issue 2, (2022) 156-183

www.ijire.eu

The use of evidence-based classroom management strategies by elementary school teachers in Turkey

Ayşenur Çayır*, Eskişehir Osmangazi University, Büyükdere Meşelik Campus, 26040 Odunpazarı, Eskişehir, Turkey <https://orcid.org/0000-0002-3465-2643>

Samed Yenioglu, Indiana University, 107 S Indiana Ave, Bloomington, IN 47405, USA <https://orcid.org/0000-0002-2227-9132>

Kübra Sayar, Eskişehir Osmangazi University, Büyükdere Meşelik Campus, 26040 Odunpazarı, Eskişehir, Turkey <https://orcid.org/0000-0003-0901-3660>

Nevin Güner-Yıldız, Eskişehir Osmangazi University, Büyükdere Meşelik Campus, 26040 Odunpazarı, Eskişehir, Turkey <https://orcid.org/0000-0002-9135-6429>

Suggested Citation:
Çayır, A. E., Yenioglu, S., Sayar, K. & Güner-Yıldız, N. (2022). The use of evidence-based classroom management strategies by elementary school teachers in Turkey. *International Journal of Innovative Research in Education*, 9(2), 156–183. <https://doi.org/10.18844/ijire.v9i2.8462>

Received from September 13, 2022; revised from November 20, 2022; accepted from December 02, 2022.
Selection and peer review under the responsibility of Assoc. Prof. Dr. Zehra Ozcinar, Ataturk Teacher Training Academy, Cyprus.
©2022 by the authors. Licensee Birlesik Dünya Yenilik Araştırma ve Yayıncılık Merkezi, North Nicosia, Cyprus.
This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Abstract

One of the biggest issues in education today is classroom management, particularly in inclusive environments where students' demands are diverse. The literature suggests using management strategies and evidence-based approaches to manage classrooms effectively. This study aims to investigate how teachers implement evidence-based classroom management techniques in inclusive primary school settings. The data of the research were collected through an online questionnaire and semi-structured interviews. Within the parameters of the study, 103 participants who met the criteria for purposive sampling completed an online questionnaire, and 10 participants took part in semi-structured interviews. The results from the online questionnaire reveal that 'clearly defining the classroom rules' is the most often employed evidence-based classroom management technique by teachers. After a descriptive analysis of the data from the semi-structured views. Eleven themes and 35 sub-themes were identified. The findings were discussed and compared with the literature. Recommendations were presented.

Keywords: Classroom management, evidence-based approach, inclusive education, integration, management strategies teacher behaviors;

Bölümümüz öğretim üyesi Prof. Dr. Nevin Güner Yıldız ve lisans üstü öğrencilerimiz Ayşenur Çayır, Samed Yenioglu ve Kübra Sayar tarafından gerçekleştirilen “Türkiye'deki İlkokul Öğretmenlerinin Kanıta Dayalı Sınıf Yönetimi Stratejilerini Kullanma Durumu” başlıklı çalışma International Journal of Innovative Approaches in Education adlı dergide yayınlanmıştır. Sınıf yönetimi, özellikle kapsayıcı eğitim ortamlarında zorluk yaşanan en önemli konulardan biridir. Günümüzde yapılan pek çok bilimsel çalışma sınıf ortamlarını etkili bir biçimde yönetebilmek için sınıf yönetimi stratejilerinin ve kanıta dayalı yaklaşımların işekoşulması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu çalışmada, genel eğitim sınıflarındaki ilkokul öğretmenlerinin kanıta dayalı sınıf yönetimi tekniklerini nasıl uyguladıklarını araştırmayı amaçlamıştır.

Araştırmanın verileri, çevrimiçi anket ve yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Çalışmada amaçlı örnekleme ölçütlerini karşılayan 103 katılımcı çevrimiçi anketi doldurmuş ve 10 katılımcı yarı yapılandırılmış görüşmelere katılmıştır. Çevrimiçi anketten elde edilen sonuçlar, "sınıf kurallarını açıkça tanımlamanın" öğretmenler tarafından en sık kullanılan kanıta dayalı sınıf yönetimi tekniği olduğunu ortaya koymaktadır. Kapsayıcı eğitim ortamlarında tüm çocukların nitelikli eğitime erişimlerini destekleyecek ve olumlu sınıf iklimini oluşturmaya yardımcı olabilecek kanıt temelli uygulamaların ve sınıf yönetimi stratejilerinin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmaların daha da artması temennisi ile bu çalışmada emeği geçen tüm araştırmacılara bu değerli çalışma için teşekkür ediyoruz.

Prof. Dr. Nevin Güner Yıldız ve Uzman Samed Yeniöglü tarafından gerçekleştirilen “Özel Gereksinimli Öğrencilere Fen Öğretimi: Tablet Bilgisayarla Sunulan Fen Deneylelerinin Etkililiği” başlıklı araştırma makalesi Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi’nde yayınlanmıştır. Son yıllarda teknolojiye yaşanan gelişmelere paralel olarak özel eğitimde teknoloji kullanımı da artmıştır. Teknoloji kullanımı sayesinde önemli avantajların elde edildiği alanlardan biri de fen bilimleri öğretimidir. Fen bilimleri konularının özel gereksinimli öğrencilere kazandırılmasında kullanılan teknolojik araçlardan biri olan tablet bilgisayarların etkilerine ilişkin çalışmaların alanyazında arttığı görülse de daha fazla çalışmanın yapılmasına gereksinim duyulduğu ortadadır. Bu çalışmada da, tablet bilgisayarla sunulan fen deneylelerinin, fen tanımlarını ve olgusal gerçeklere ilişkin bilgileri özel gereksinimli öğrencilere öğretmedeki etkililiğini incelemek amaçlanmıştır.

Araştırma, tek denekli araştırma modellerinden katılımcılar arası yoklama evreli çoklu yoklama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, öğretim, yoklama, genelleme ve izleme oturumlarına yer verilmiş; etkililik, güvenilirlik ve sosyal geçerlik verileri toplanmıştır. Araştırmaya 11 yaşında ve genel eğitim okullarında kaynaştırma yoluyla eğitim almakta olan öğrenme güçlüğü tanıılı üç öğrenci katılmıştır. Çalışmaya katılan tüm öğrencilerin hedef fen bilimleri tanımlarını ve olgusal gerçeklere ilişkin bilgileri edindikleri ve bu kazanımları müdahale tamamlandıktan üç hafta sonra sürdürdükleri belirlenmiştir. Ayrıca katılımcı öğrenciler bu kazanımları başka bir öğretmene ve çevreye genelleyebilmiştir. Araştırmanın sosyal geçerlik bulguları, araştırmanın katılımcısı olan özel gereksinimli öğrencilerin ve öğretmenlerin, tablet bilgisayarla yapılan fen öğretimine ilişkin olumlu görüşlerinin olduğunu ortaya koymuştur. Araştırmacıları bu değerli çalışmalarından dolayı kutluyor, çalışmalarında başarılar diliyoruz.

Erasmus Personel Hareketliliği Kapsamında Macaristan'ın Sopron Üniversitesi'ne Ziyaret

Bölümümüzün öğretim üyesi Prof. Dr. Nevin Güner Yıldız ve Araştırma Görevlisi Asuman Sağlam Ak tarafından Şubat ayı içerisinde Erasmus Personel Hareketliliği kapsamında Macaristan'ın Sopron Üniversitesi'ne ziyaret gerçekleştirilmiştir. Bu ziyaret kapsamında kendileri Macaristan'daki özel eğitim ve kapsayıcı eğitim uygulamaları ile ilgili bilgiler edinmiş, bu alanda çalışan akademisyenler ile tanışmış ve akademik işbirliği için girişimlerde bulunmuşlardır. Ayrıca fakülte dekanına, dekan yardımcısına ve Erasmus koordinatörüne Türkiye'deki uygulamalar hakkında sunumlar gerçekleştirmişlerdir. Bunun dışında Sopron Üniversitesi Benedec Elec Eğitim Fakültesi'nin işbirliği içerisinde olduğu iki anaokulunu gezme ve burada yapılan uygulamaları gözlemlene şansı elde etmişlerdir. Türkiye'deki özel eğitim ve kapsayıcı eğitim uygulamalarını güçlendirmek adına gerçekleştirilen bu ziyaretler son derece büyük bir öneme sahiptir. Bölümümüz akademisyenlerini bu anlamlı ziyaret için gönülden tebrik ediyor, işbirliği çalışmalarının en kısa sürede hayata geçebilmesi için başarılar diliyoruz.

Benedec Elec Eğitim Fakültesi Dekan Yardımcısı ve Dr. Vida Gergö ile

Benedec Elec Eğitim Fakültesi koridorundan bir görüntü.

Eğitim Fakültesi Dekanı, Dekan Yardımcısı ve Fakültenin Erasmus Koordinatörü ile

Özel eğitim alanında çalışan akademisyenlerle toplantı

Bölümümüz Öğretim Üyelerinin Don't Be Late! Avrupa Birliği Projesi Kapsamında Gerçekleştirdikleri Eğitimler

Dr. Öğretim Üyesi Meral Melekoğlu ve Dr. Öğretim Üyesi Ayşe Tunç Paftalı tarafından IPA II Bütünleştirici Eğitim İçin Özel Eğitim Hizmetlerinin Kalitesinin Arttırılması (IQSES) Hibe Programı bünyesinde uygulamakta olan Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından desteklenen Don't Be Late Avrupa Birliği projesi kapsamında bütünleştirici eğitim için özel eğitim hizmetlerinin kalitesinin arttırılması için "Kaynaştırma ve Özel Eğitim Uygulamaları Öğretmen Eğitimi" kapsamında eğitimler verilmiştir. Kapsayıcı eğitimin ülkemizde ve şehrimizde gelişmesi, bu yolda zihinsel ve davranışsal dönüşümlerin gerçekleşebilmesi adına sundukları bu değerli katkılardan dolayı bölümümüz öğretim üyelerine teşekkür ediyoruz.

Etkinlik Duyurusu

Amerika Zihinsel ve Gelişimsel Yetersizlikler Birliği (American Association on Intellectual and Developmental Disabilities) tarafından 5-7 Haziran 2023 tarihleri arasında her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen yıllık toplantının 147.si düzenlenecektir. Bu toplantı zihinsel ve gelişimsel yetersizliği olan bireylerin kapsayıcı eğitim ortamlarında etkili uygulamalara dahil olabilmeleri ve istihdam edilebilmeleri için etkili olan stratejileri tartışmak üzere bu alanda çalışan sayısız araştırmacıya, uygulamacıya, politika yapıcıya, öğrenciye ev sahipliği yapmaktadır. Bu yılki toplantıda COVID-19 salgınının sonuçları da dahil olmak üzere 21. yüzyılın karmaşık zorlukları karşısında zihinsel ve gelişimsel yetersizliği olan bireylerin istihdamını ve yaşam kalitelerini artırmaya yönelik stratejileri teşvik etmek, araştırma ve uygulama arasındaki boşlukları doldurmak üzere yeni paradigmlar üzerinde tartışmaların yürütülmesi planlanmaktadır. Eşitlik, erişim, kaliteli eğitim, kademeli destek ve hizmet sistemleri, kurumlar arası işbirlikleri bu toplantıda yeniden tanımlanacak olan başlıca kavramlardır.

Hazırlayanlar

Yüzleşmemiz Gereken Gerçek: Deprem

Prof. Dr. Nevin GÜNER YILDIZ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı

Konuk Yazar: Afet ve Acil Durumlarda Özel Gereksinimli Bireyler

Dr. Öğr. Üyesi Erkan KURNAZ, Gelişimsel Araştırma Birimi Sorumlusu Anadolu Üniversitesi Engelliler Araştırma Enstitüsü

Söyleşi: Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Bilim Deney Merkezi ve Sabancı Uzay Evi -Afet Farkındalığı Eğitimleri Hakkında Söyleşi

Dr. Öğr. Üyesi Mine SÖNMEZ KARTAL, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı

Etkinlikler

Dr. Öğr. Üyesi Gözde TOMRİS, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı

Araştırma Köşesi

Dr. Öğr. Üyesi Gözde TOMRİS ve Araş. Gör. Osman YAŞAR, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı

Sayı Editörü

Dr. Öğr. Üyesi Gözde TOMRİS, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı

Tasarım ve Dizgi

Dr. Turgut BAHÇALI, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü
Meşelik Kampüsü
Büyükdere Mah. 26040
Odunpazarı-Eskişehir/TÜRKİYE

Telefon: +90 222 239 37 50
Bölüm Başkanlığı: 6820
Bölüm Sekreterliği: 6821
E-mail : ozelegitim@ogu.edu.tr